

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA FRAZEOLOGIK KRIMINAL BIRLIKLARNING TASNIFI VA MAZMUNY XUSUSIYATLARI

<https://doi.org/10.70728/phil.v05.i06.008>

Muqimjon Axunov
muqumjon.axunov@bk.ru
ADChTI

Annotatsiya: Mazkur maqolada ingliz va o'zbek tillarida frazeologik kriminal birliklarning tasnifi, mazmuniy tuzilishi, lingvomadaniy xususiyatlari hamda tarjimaviy ekvivalentlik darajalari qiyosiy-lingvistik nuqtayi nazardan tahlil qilinadi. Tadqiqotda frazeologik kriminal birliklar jinoyat, ayb, jazo, tergov, qamoq, fosh etish, yashirish, aldov, zo'ravonlik, qonunbuzarlik va javobgarlikdan qochish kabi ijtimoiy-huquqiy konseptlarni obrazli, turg'un, ekspressiv va madaniy belgilangan shaklda ifodalovchi birliklar tizimi sifatida talqin qilinadi. Maqolada kriminal frazeologizmlar kriminal termin, kriminal kollokatsiya va erkin so'z birikmalaridan farqlanadi. V.V.Vinogradovning frazeologik chatishma, frazeologik butunlik va frazeologik birikma haqidagi tasnifi asosida ingliz tilidagi *to get away with murder, to cook the books, to be caught red-handed, to cover one's tracks, to be behind bars* hamda o'zbek tilidagi *qo'lga tushmoq, izini yopmoq, qilmishi fosh bo'lmoq, aybini bo'yniga olmoq, suvdan quruq chiqmoq, panjara ortida bo'lmoq* kabi birliklar tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ingliz va o'zbek tillarida kriminal frazeologik birliklar semantik jihatdan o'xshash konseptlarga ega bo'lsa-da, obraz, komponent, madaniy asos, baholash kuchi va tarjima imkoniyatlari jihatidan farqlanadi.

Kalit so'zlar: kriminal frazeologiya, frazeologik birlik, jinoyat konsepti, ingliz tili, o'zbek tili, lingvomadaniyat, semantik tasnif, tarjima, ekvivalentlik, kriminal diskurs

CLASSIFICATION AND CONTENT FEATURES OF PHRASEOLOGICAL CRIMINAL UNITS IN ENGLISH AND UZBEKISTAN

Muqimjon Akhunov
muqumjon.akhunov@bk.ru
ASIFL

Abstract: This article analyzes the classification, content structure, linguocultural features and translational equivalence levels of phraseological criminal units in English and Uzbek from a comparative-linguistic point of view. In the study, phraseological

criminal units are interpreted as a system of units that express socio-legal concepts such as crime, guilt, punishment, investigation, imprisonment, exposure, concealment, deception, violence, violation and evasion of responsibility in a figurative, stable, expressive and culturally defined form. In the article, criminal phraseologisms are distinguished from criminal terms, criminal collocations and free word combinations. Based on V.V.Vinogradov's classification of phraseological units, phraseological wholes and phraseological combinations, the following units are analyzed in English: to get away with murder, to cook the books, to be caught red-handed, to cover one's tracks, to be behind bars, and in Uzbek: to get caught, to cover one's tracks, to expose one's crime, to take responsibility, to get out of the water, to be behind bars. The results of the study show that although criminal phraseological units in English and Uzbek have semantically similar concepts, they differ in terms of image, component, cultural basis, evaluative power and translation possibilities.

Keywords: criminal phraseology, phraseological unit, crime concept, English language, Uzbek language, linguistic culture, semantic classification, translation, equivalence, criminal discourse

Introduction. Zamonaviy tilshunoslikda frazeologik birliklar tilning tayyor holda qo'llanadigan, semantik jihatdan yaxlit, obrazli va ekspressiv birliklari sifatida o'rganiladi. Ular faqat leksik ma'no ifodalash bilan cheklanmaydi, balki xalqning ijtimoiy tajribasi, madaniy xotirasi, axloqiy baholash mezonlari va kommunikativ munosabatlarini ham o'zida mujassamlashtiradi. Shu jihatdan kriminal mazmundagi frazeologik birliklar alohida ilmiy ahamiyatga ega. Chunki jinoyat, ayb, jazo, qamoq, tergov, yashirish, fosh etish va javobgarlik kabi tushunchalar nafaqat terminologik birliklar, balki obrazli frazeologizmlar orqali ham ifodalanadi.

Kriminal frazeologik birliklar huquqiy terminlardan farqli ravishda jinoyat-huquqiy tushunchani faqat aniq nomlamaydi, balki unga baho beradi, uni obrazlantiradi, dramatiklashtiradi yoki ijtimoiy-axloqiy munosabat bilan boyitadi. Masalan, *criminal liability* - *jinoiy javobgarlik* terminologik birlik hisoblanadi, chunki u huquqiy tushunchani normativ aniqlik bilan nomlaydi. Biroq *to be behind bars* - *panjara ortida bo'lmoq*, *to cover one's tracks* - *izini yopmoq*, *to be caught red-handed* - *jinoyat ustida qo'lga tushmoq* kabi birliklarda kriminal vaziyat obrazli-semantik qayta talqin orqali ifodalanadi. Yuborilgan materialda ham kriminal terminologik birlikda normativ aniqlik, kriminal frazeologik birlikda esa obrazli-semantik qayta talqin, ekspressivlik va baholovchi-pragmatik yuklama asosiy mezon ekani ta'kidlangan.

Ingliz va o'zbek tillarida kriminal frazeologik birliklar qiyosiy o'rganilganda, har ikki tilda jinoyat va ayb ko'pincha *qo'l/hand*, *iz/tracks*, *qon/blood*, *panjara/bars*, *bo'yin/zimma*, *suv* kabi obrazlar orqali ifodalanishi kuzatiladi. Masalan, inglizcha *to*

cover one's tracks va o'zbekcha *izini yopmoq* birliklarida iz komponenti jinoyat dalili, qilmish alomati va fosh bo'lish ehtimolini bildiradi. Inglizcha *behind bars* va o'zbekcha *panjara ortida* birliklari qamoq va erkinlikdan mahrumlik konseptini panjara obrazi orqali beradi. Shu bilan birga, *to be caught red-handed* va *jinoyat ustida qo'lga tushmoq* birliklarida ma'no yaqin bo'lsa-da, obraz to'liq mos emas: ingliz tilida *red-handed* qon yoki jinoyat izi obrazini kuchaytiradi, o'zbek tilida esa *qo'lga tushmoq* nazorat va ushlanish semasini bildiradi.

Mazkur maqolaning maqsadi ingliz va o'zbek tillaridagi frazeologik kriminal birliklarning tasnifi va mazmuniy jihatlarini qiyosiy-lingvistik asosda tahlil qilishdan iborat. Maqolada quyidagi vazifalar belgilandi: frazeologik kriminal birlik tushunchasini aniqlash; kriminal frazeologizm, termin, kollokatsiya va erkin birikma chegarasini belgilash; Vinogradov tasnifi asosida kriminal frazeologizmlarni guruhlash; semantik-mavzuiy, struktur, lingvomadaniy va tarjimaviy mezonlarni aniqlash; ingliz va o'zbek tillarida kriminal frazeologizmlarning o'xshash va farqli jihatlarini ochib berish.

Methods. Tadqiqotda tavsifiy, qiyosiy-chog'ishtirma, struktural-semantik, komponent, lingvomadaniy, kognitiv va tarjimaviy tahlil metodlaridan foydalanildi. Tavsifiy metod orqali frazeologik kriminal birliklarning umumiy belgilari, ularning frazeologik birliklar tizimidagi o'rni va kriminal-huquqiy semantikaga mansubligi yoritildi.

Qiyosiy-chog'ishtirma metod ingliz va o'zbek tillaridagi birliklarni semantik, obrazli, struktur va tarjimaviy jihatdan solishtirishga xizmat qildi. Masalan, *to cover one's tracks* - *izini yopmoq*, *behind bars* - *panjara ortida*, *to be caught red-handed* - *jinoyat ustida qo'lga tushmoq*, *to get away with murder* - *suvdan quruq chiqmoq* / *jazosiz qutulib ketmoq* kabi birliklar qiyosiy juftliklar sifatida tahlil qilindi.

Struktural-semantik metod frazeologik birliklarning ichki tuzilishi, komponentlararo semantik bog'lanish darajasi va idiomatiklik xususiyatlarini aniqlashda qo'llandi. Bu jarayonda V.V. Vinogradovning frazeologik chatishmalar, frazeologik butunliklar va frazeologik birikmalar haqidagi tasnifi asosiy nazariy tayanch sifatida olindi. Faylda ham Vinogradov tasnifi kriminal frazeologik birliklarni ichki tuzilishi, semantik yaxlitlik darajasi va komponentlar ishtiroki asosida guruhlash uchun muhim nazariy asos sifatida berilgan.

Komponent tahlil orqali *qo'l*, *iz*, *qon*, *panjara*, *bo'yin*, *suv*, *yo'l* kabi birliklarning kriminal frazeologizmlar tarkibida qanday semantik yuklama olishi aniqlandi. Lingvomadaniy tahlil yordamida ushbu komponentlarning xalqning huquqiy-axloqiy tasavvuri, jinoyat va jazo haqidagi madaniy qarashlari bilan bog'liqligi ochib berildi.

Tarjimaviy tahlilda kriminal frazeologizmlar to'liq ekvivalent, qisman ekvivalent, analog, izohli tarjima talab qiluvchi birlik va ekvivalentsiz/madaniy xos birliklar sifatida baholandi. Masalan, *to cover one's tracks* - *izini yopmoq* to'liq yoki yaqin

ekvivalent; *to be caught red-handed* - *jinoyat ustida qo'lga tushmoq* qisman ekvivalent; *to get away with murder* - *suvdan quruq chiqmoq / jazosiz qutulib ketmoq* analog yoki kontekstual ekvivalent sifatida talqin qilindi.

Results. Tadqiqot natijalari ingliz va o'zbek tillarida frazeologik kriminal birliklar ko'p qatlamli semantik, struktur va lingvomadaniy tizimni tashkil etishini ko'rsatdi.

Birinchi natija shuki, frazeologik kriminal birliklar oddiy kriminal so'z birikmalaridan farq qiladi. Ular turg'unlik, tayyor holda qo'llanish, semantik yaxlitlik, idiomatiklik, obrazlilik, ekspressivlik va baholovchi yuklamaga ega bo'ladi. Masalan, *jinoiy javobgarlik*, *tergov jarayoni*, *sud hukmi*, *jinoyat ishi* kabi birliklar asosan terminologik yoki rasmiy-huquqiy birikmalardir. Ularda obrazlilik yoki idiomatik qayta anglashuv asosiy belgi emas. Aksincha, *izini yopmoq*, *qo'lga tushmoq*, *qilmishi fosh bo'lmoq*, *panjara ortida bo'lmoq* kabi birliklarda jinoyat-huquqiy vaziyat obrazli shaklda ifodalanadi. Faylda ham kriminal sohaga oid barcha barqaror birliklarni avtomatik tarzda frazeologizm deb qabul qilib bo'lmasligi, terminologik birlik va kriminal frazeologizm o'rtasida aniq metodologik chegara zarurligi ko'rsatilgan.

Ikkinchi natija Vinogradov tasnifi asosida kriminal frazeologik birliklarning uch asosiy turga ajralishini ko'rsatdi: kriminal frazeologik chatishmalar, kriminal frazeologik butunliklar va kriminal frazeologik birikmalar/kollokatsion birliklar.

Kriminal frazeologik chatishmalarda umumiy ma'no komponentlarning bevosita lug'aviy ma'nosidan kelib chiqmaydi. Ingliz tilidagi *to get away with murder* iborasi bunga misol bo'ladi. U so'zma-so'z "qotillik qilib qutulib ketmoq" degani emas; ko'pincha "og'ir qilmish qilib ham jazodan qutulib ketmoq", "jiddiy xato uchun javob bermay qolmoq" ma'nosida ishlatiladi. *To cook the books* iborasida ham *books* komponenti oddiy "kitoblar" emas, balki moliyaviy hujjatlar ma'nosida qayta semantizatsiyalangan. *To pull a fast one* esa aldov, firibgarlik va manipulyatsiya konseptlarini ifodalaydi. Ushbu birliklarda komponent va umumiy ma'no o'rtasidagi bog'liqlik kuchsiz yoki xiralashgan bo'ladi.

Kriminal frazeologik butunliklarda umumiy ma'no obrazli asos orqali anglashiladi. Bu guruh ingliz va o'zbek kriminal frazeologiyasida eng faol qatlam hisoblanadi. Masalan, *to be caught red-handed* - *jinoyat ustida qo'lga tushmoq* juftligida jinoyat, dalil, bevosita fosh bo'lish va javobgarlikka tortilish semalari mavjud. *To cover one's tracks* - *izini yopmoq* birliklarida yashirish, dalilni yo'qotish, aybni berkitish va javobgarlikdan qochish semalari ustun turadi. *To be behind bars* - *panjara ortida bo'lmoq* birliklarida esa qamoq, jazo, erkinlikdan mahrumlik va ijtimoiy izolyatsiya semalari faollashadi. Yuborilgan materialda kriminal frazeologik butunliklarda *qo'l*, *iz*, *panjara*, *qon*, *bo'yin*, *suv* kabi komponentlar kriminal-huquqiy konseptlarni yaratishda faol ishtirok etishi ko'rsatilgan.

Kriminal frazeologik birikmalar yoki kollokatsion birliklar terminologiya va frazeologiya chegarasida turadi. *To press charges* - *ayblov qo'yimoq*, *to serve a*

sentence - jazo o'tamoq, to bring to justice - javobgarlikka tortmoq, to break the law - qonunni buzmoq kabi birliklar to'liq idiomatik emas, biroq huquqiy diskursda barqaror qo'llanishga ega. Bunday birliklarda obrazlilik kuchsizroq bo'lishi mumkin, ammo sohaviy barqarorlik va kollokatsion bog'lanish muhim ahamiyat kasb etadi.

Uchinchi natija kriminal frazeologik birliklarning semantik-mavzuiy jihatdan bir necha konseptual maydonlarga ajralishini ko'rsatdi. Bular quyidagilar: jinoyat sodir etish va qonunni buzish; ayb, gunoh va javobgarlik; yashirish va dalilni yo'qotish; fosh bo'lish va qo'lga tushish; jazo, qamoq va jazoni o'tash; jazodan qutulish va javobgarlikdan bo'yin tovlash; aldov, firibgarlik va chalg'itish; zo'ravonlik, tahdid va agressiya.

Masalan, *to break the law - qonunni buzmoq* qonunbuzarlik konseptini bildiradi. *To take the blame - aybini bo'yniga olmoq* javobgarlik va aybni tan olish konseptini ifodalaydi. *To cover one's tracks - izini yopmoq* yashirish va dalilni yo'qotish konseptiga mansub. *To be caught red-handed - jinoyat ustida qo'lga tushmoq* fosh bo'lish va huquqiy nazorat semalarini bildiradi. *Behind bars - panjara ortida* qamoq va jazo konseptini ifodalaydi. *To get away with murder - suvdan quruq chiqmoq* jazodan qutulish va adolatsizlik semasini beradi.

To'rtinchi natija lingvomadaniy komponentlarning markaziy ahamiyatga ega ekanini ko'rsatdi. Ingliz va o'zbek kriminal frazeologiyasida *qo'l/hand, iz/tracks, qon/blood, panjara/bars, bo'yin/zimma, suv* kabi komponentlar kriminal-huquqiy vaziyatlarni obrazli tashkil etadi. Masalan, *qo'l* komponenti ushlanish, fosh bo'lish, ayb yoki zo'ravonlik bilan bog'lanadi: *qo'lga tushmoq, qo'li qonga botmoq, red-handed, blood on one's hands*. *Iz* komponenti dalil, qilmish alomati va yashirish semalarini beradi: *izini yopmoq, to cover one's tracks*. *Qon* komponenti qotillik, og'ir ayb va zo'ravonlikni bildiradi: *blood money, blood on one's hands, qo'li qonga botmoq*. *Panjara* komponenti qamoq va erkinlikdan mahrumlikni bildiradi: *behind bars, panjara ortida*. Faylda ham ushbu komponentlar oddiy leksik birlik emas, balki kriminal-huquqiy va axloqiy baho tashuvchi madaniy-semantik belgilar sifatida tahlil qilinishi zarurligi qayd etilgan.

Beshinchi natija tarjimaviy-ekvivalentlik masalasining murakkabligini ko'rsatdi. Ingliz va o'zbek tillarida ayrim kriminal frazeologizmlar to'liq yoki yaqin ekvivalentga ega: *to cover one's tracks - izini yopmoq, behind bars - panjara ortida, blood on one's hands - qo'li qonga botmoq*. Ayrim birliklarda asosiy ma'no mos, lekin obraz farqlanadi: *to be caught red-handed - jinoyat ustida qo'lga tushmoq*. Yana ayrim birliklar analog yoki kontekstual tarjima talab qiladi: *to get away with murder - suvdan quruq chiqmoq / jazosiz qutulib ketmoq*. Huquqiy tizimga xos birliklar, masalan, *plea bargain* yoki *three strikes law*, oddiy frazeologik ekvivalent bilan emas, izohli yoki kontekstual tarjima orqali berilishi kerak. Faylda ham bunday birliklarda obrazni saqlashdan ko'ra huquqiy mohiyatni aniq berish ustuvor ekani ko'rsatilgan.

Discussion. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, kriminal frazeologiya faqat jinoyatga oid obrazli iboralar to'plami emas, balki jinoyat-huquqiy voqelikni obrazli, konseptual, madaniy va pragmatik tarzda ifodalovchi murakkab tizimdir. Bu tizimda frazeologik birliklar bir vaqtning o'zida bir necha vazifani bajaradi: ular kriminal vaziyatni nomlaydi, unga baho beradi, uni milliy-madaniy obraz orqali ifodalaydi va matnda kommunikativ ta'sir hosil qiladi.

Muhokama jarayonida birinchi muhim masala kriminal frazeologizm va kriminal termin chegarasi bilan bog'liq. Kriminal termin normativ aniqlikka ega bo'ladi: *jinoiy javobgarlik, tergov harakati, sud hukmi, jinoyat ishi*. Kriminal frazeologizm esa obrazlilik va ekspressivlikka tayanadi: *izini yopmoq, qo'lga tushmoq, panjara ortida bo'lmoq*. Shu sababli kriminal sohaga oid har qanday barqaror birikmani frazeologizm deb baholash ilmiy jihatdan to'g'ri emas. Bunday farqlash kriminal terminologiya, kriminal kollokatsiya va kriminal frazeologiya o'rtasidagi metodologik aniqlikni ta'minlaydi.

Ikkinchi muhim masala Vinogradov tasnifining kriminal frazeologiya uchun ahamiyatidir. Chatishmalar, butunliklar va birikmalar o'rtasidagi farq kriminal birliklarning idiomatiklik darajasini ochishga yordam beradi. Masalan, *to get away with murder* yuqori idiomatiklikka ega bo'lgani uchun uni so'zma-so'z tarjima qilish noto'g'ri natija beradi. *To cover one's tracks* - *izini yopmoq* esa obrazli motivatsiyasi saqlangan birlik bo'lib, tarjimada ham obrazni saqlash mumkin. *To serve a sentence* - *jazo o'tamoq* kabi birliklar esa ko'proq kollokatsion barqarorlikka ega bo'lib, rasmiy-huquqiy diskursga yaqin turadi.

Uchinchi masala ingliz va o'zbek tillaridagi o'xshashlik va farqlar bilan bog'liq. Har ikki tilda jinoyat, ayb va jazo ko'pincha tajribaviy obrazlar orqali ifodalanadi: qo'l - qilmish va fosh bo'lish; iz - dalil va yashirish; qon - qotillik va og'ir ayb; panjara - qamoq va erkinlikdan mahrumlik; suv - javobgarlikdan qutulish. Biroq bu obrazlar har doim ham to'liq mos kelmaydi. Masalan, ingliz tilidagi *red-handed* qo'lda qon yoki jinoyat izi borligi obraziga tayanadi, o'zbek tilidagi *qo'lga tushmoq* esa ushlanish va nazorat semasini bildiradi. Shuning uchun bunday birliklar qisman ekvivalent sifatida baholanadi.

To'rtinchi muhim masala lingvomadaniy tafovutlardir. O'zbek tilida kriminal konseptlar ko'pincha xalqona hukm va maqol-matal shaklida ifodalanadi: *O'g'rining yo'li qisqa, Qing'ir ishning qiyig'i chiqadi, Yomonlik jazosiz qolmaydi*. Ingliz tilida esa *Crime does not pay, Murder will out, The truth will come out* kabi birliklar muqobil bo'lishi mumkin. Biroq o'zbekcha birliklarda didaktik, axloqiy va xalqona baho kuchliroq seziladi. Faylda ham o'zbek tilidagi paremiologik birliklar kriminal konseptni xalqona hukm va axloqiy ogohlantirish shaklida berishi qayd etilgan.

Beshinchi masala kriminal frazeologiya va kriminal jargon chegarasidir. Kriminal frazeologik birliklar umumxalq tilida ham tushunarli bo'lishi mumkin: *qo'lga*

tushmoq, izini yopmoq, qilmishi fosh bo'lmoq. Kriminal jargon esa ko'proq yopiq guruhlar, jinoyatchilar muhiti yoki muayyan ijtimoiy qatlam nutqiga xos bo'ladi. Ryzhkova tadqiqoti asosida materialda jargonning nominativ, ekspressiv, identifikatsion va ba'zan konspirativ funksiyalari borligi qayd etilgan. Shu sababli kriminal frazeologiyani kriminal jargon bilan tenglashtirish mumkin emas.

Oltinchi masala tarjima strategiyasi bilan bog'liq. Kriminal frazeologizmlarni tarjima qilishda faqat lug'aviy moslik yetarli emas. Tarjimon birlikning ma'nosi, obrazi, konsepti, komponentlari, stilistik bo'yoqdorligi, madaniy asosi va matndagi pragmatik vazifasini hisobga olishi kerak. Masalan, *to cover one's tracks* ko'p hollarda *izini yopmoq* tarzida beriladi. Ammo rasmiy-huquqiy matnda *dalillarni yashirmoq* varianti mosroq bo'lishi mumkin. *To get away with murder* esa badiiy yoki publitsistik kontekstda *suvdan quruq chiqmoq*, rasmiy kontekstda *jazosiz qutulib ketmoq* tarzida tarjima qilinadi.

Conclusion. Ingliz va o'zbek tillarida frazeologik kriminal birliklarni tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, ular oddiy obrazli iboralar emas, balki jinoyat-huquqiy va ijtimoiy-axloqiy konseptlarni ifodalovchi murakkab lingvistik tizimdir. Ular jinoyat, ayb, tergov, jazo, qamoq, yashirish, fosh etish, aldov, zo'ravonlik, qonunbuzarlik va javobgarlikdan qochish kabi tushunchalarni obrazli, baholovchi, ekspressiv va madaniy belgilangan shaklda ifodalaydi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, kriminal frazeologik birliklarni faqat Vinogradov tasnifi asosida emas, balki semantik-mavzuviy, struktur, lingvomadaniy, kognitiv va tarjimaviy mezonlar asosida kompleks tahlil qilish zarur. Vinogradov tasnifi birliklarning idiomatiklik darajasi va komponentlar semantik bog'lanishini aniqlashda muhim bo'lsa-da, kriminal frazeologiyani mazmuniy murakkabligini to'liq ochish uchun ma'no, obraz, konsept, komponent, madaniy asos, qiyosiy moslik va tarjima imkoniyatlari birgalikda o'rganilishi kerak.

Ingliz va o'zbek tillarida kriminal frazeologik birliklar o'xshash konseptual maydonlarga ega: jinoyat sodir etish, qonunni buzish, ayb, javobgarlik, yashirish, fosh bo'lish, qamoq, jazo, jazodan qutulish, aldov va zo'ravonlik. Biroq bu konseptlarni ifodalovchi obrazlar, komponentlar, madaniy asoslar va tarjima strategiyalari har doim ham bir xil emas. *To cover one's tracks* - *izini yopmoq* kabi birliklarda ma'no va obraz yaqin bo'lsa, *to be caught red-handed* - *jinoyat ustida qo'lga tushmoq* kabi birliklarda ma'no mos, lekin obraz qisman farqlanadi. *To get away with murder* - *suvdan quruq chiqmoq* juftligida esa konseptual-pragmatik yaqinlik mavjud bo'lsa-da, obrazlar boshqa-boshqadir.

Umuman olganda, kriminal frazeologik birliklarni qiyosiy o'rganish ingliz va o'zbek tillarida jinoyat-huquqiy voqelikning obrazli, madaniy va pragmatik ifodalanish mexanizmlarini aniqlashga imkon beradi. Bu esa kriminal diskurs, yuridik tarjima,

frazeologik leksikografiya va lingvomadaniy tadqiqotlar uchun muhim nazariy-amaliy ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Meliqo'ziyeva O'. Frazeologik birliklarning asosiy xususiyatlari va ularning ma'nolari.
2. Nurmuhammedov Y. Frazeologik birliklarning lingvomadaniy xususiyatlari.
3. Fleischer W. Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache.
4. Гранкина Л. А. Типы фразеологизмов с точки зрения семантической устойчивости их компонентов на примере английского языка.
5. Saidova Z. X. Modern Methods of Translating Phraseological Units.
6. Abdirasulov B. A. Frazeologik birliklarning lingvomadaniy xususiyatlari.
7. Kuganova A. A., Asiljonova Sh. D. Frazeologik birliklar va tarjima.
8. Ryzhkova I. Çağdaş Rusça'da Gençlerin Kullandığı Jargon Kelimeler.
9. Rahmatullayev Sh. O'zbek tilining izohli frazeologik lug'ati.
10. Zerkina N., Kostina N. English Phraseology in Teaching: Interrelation of Theory and Practice.